

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2024 m. gruodžio 12 d. Nr. 4D-2024/2-941
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. rugsėjo 16 d. gavo X (toliau tekste ir citatose – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai vykdytų statinių naudojimo priežiūrą funkciją gavus kreipimasi dėl namo, esančio <...>, Vilniuje, (toliau – Namas), netinkamai išnagrinėjus skundus (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „2019 metais mano kaimynas [...] savavališkai pradėjo savo namo dalies statybas. Į mano prašymus nereagavo bei neatsižvelgė. 2019-09-15 d. NTR užregistravo savavališką statybą. Pagal savavališkos statybos aktą kaimynas buvo įpareigotas pašalinti statybų padarinius, bet ir toliau vykdė statybų darbus, kurių metu buvo nuardyta man priklausanti stogo dalis. Dėl stogo nuardymo, pro kiaurymę bėga vanduo užliedamas mano butą. Remontuoti stogą aš negaliu, kadangi ant mano stogo yra kaimyno mansarda, tačiau koku būdu ji tapo kaimyno nėra žinoma, kaip ir nėra dokumentų, paliudijančių teisę į nuosavybę.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2024-03-22 d. su prašymu kreipiausi į Vilniaus miesto savivaldybę, tačiau 2024-05-26 d. raštu Savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyriaus, Statinių priežiūros poskyrio vedėja [...] pateikė atsakymą, kuriame buvo pafilosofuota apie Civilinio kodekso, STR ir išaiškinta, kad „Asmuo, kuriam pranešta apie statinio, jo konstrukcijų ar inžinierinės įrangos kritinę būklę, turi nedelsdamas imtis veiksmų, apsaugančių žmonės, aplinką ir statinį nuo galimų pasekmių“.“

2.3. „2024-06-25 d. pareiškėjas pakartotinai kreipėsi į Savivaldybę su tuo pačiu klausimu dėl [...] stogo bei griūnančios mansardos, tačiau pastarąjį kartą Energetikos skyriaus L.e.p. Būsto administravimo poskyrio patarėjas [...] išaiškino, namo priežiūrą vykdo bendrasavininkai. [...]“

2.4. „[...] Vilniaus savivaldybės administracija [...] susipažinti su savavališkomis statybomis nenori, kiauras stogas jiems nerūpi ir praktiškai laukia, kada mansarda nukris pareiškėjui ant galvos [...]“

2.5. „2024-08-01 d. Pareiškėjas kreipėsi su skundu į Vilniaus administracijos direktorių A. B. [...] dėl paskutinio 2024-07-12 Energetikos skyriaus atsakymo Nr. A5-26061/24 ir jo panaikinimo bei kompleksinės komisijos sudarymo namo nelegalios statybos bei namo avarinės būklės įvertinimui bei įpareigojimo kaimyną [...] pašalinti nelegalios statybos padarinius – atremontuoti mano stogą.“

2.6. „2024-08-29 „atsakymu“ Administracijos direktorius [...] pripažino nelegalios statybos faktą ir mansardos egzistavimą, bet direktorius skundžiamo atsakymo neįvertino ir nepanaikino, o savo atsakymą „leido“ skusti pačiam sau. Visa tai įrodo, kad Savivaldybės administracija nereikalinga, o pavaldinių darbą direktorius nekontroliuoja ir piliečių skundų nenagrinėja. [...]. Visa tai vertinama kaip biurokratizmas ir yra tiesioginis mano, kaip piliečio ir žmogaus teisių pažeidimas.“

3. Skunde prašoma įvertinti Vilniaus savivaldybės administracijos direktoriaus ir tarnautojų

pateiktus atsakymus.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Savivaldybė pateikė informaciją, dokumentus, kuriuose nurodyta:

5.1. „Pareiškėjas dėl Namų techninės būklės kreipėsi 2023-04-05 raštu Nr. A50-12974/23, į kurį Pareiškėjui atsakymas buvo pateiktas 2023-05-26 raštu Nr. A51-91164/23, 2023-06-01 raštu Nr. A50-20990/23, į kurį Pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas 2024-06-29 raštu Nr. A51-110282/23, 2024-06-25 raštu Nr. A50-26061/24, į kurį Pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas 2024-07-12 raštu Nr. A51-103495/24, 2024-08-01 raštu Nr. A50-31090/24, į kurį Pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas 2024-08-29 raštu Nr. A51-124719/24 ir 2024-09-13 raštu Nr. A50-36380/24, į kurį Pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas 2024-10-04 raštu Nr. A51-144016/24.“

5.2. „Pažymime, kad viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, t. y. institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, privalo veikti taip, kaip numato teisės aktai, priešingu atveju būtų pažeistas viešojo administravimo subjektui taikytinas bendrojo draudimo principas – veikti taip, kaip nėra leidžiama. Savivaldybės administracijos specialistams nepriskirta funkcija tikrinti, ar statinio statyba nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, tai pat į jų funkcijas neįeina savavališkos statybos kontrolė. Statybos valstybinė priežiūra ir statinių naudojimo priežiūra nėra tapačios viešojo administravimo funkcijos. Savivaldybės administracijos funkcijos dėl vykdomų ir įvykdytų statybos, kapitalinio remonto darbų bei jų padarynių šalinimo, kontrolės yra ribotos.“

5.3. „Patikrinus Nekilnojamo turto registro (toliau – NTR) duomenis apie Namą, unikalus Nr. <...>, nustatyta, kad Namas – gyvenamasis namas, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis – gyvenamoji (vieno buto pastatai), Namas nuosavybės teise priklauso trims fiziniams asmenims (toliau – Bendrasavininkiai), iš kurių vienas yra Pareiškėjas. Duomenys apie Namą buvo tikrinami siekiant atlikti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalies 3 punktu Savivaldybei deleguotą savarankiškąją funkciją – statinių naudojimo priežiūrą įstatymų nustatyta tvarka.“

5.4. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 48 straipsniu ir statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ 32 punktu, statinio techninę priežiūrą organizuoja statinio naudotojas ūkio būdu arba sutarties pagrindu paskirdamas statinio techninį prižiūrėtoją. Nesudėtingųjų statinių, vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų ir jų ar jų sklypų priklausinių, taip pat įrašytų į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, žemės ūkio paskirties pastatų techninę priežiūrą gali atlikti patys naudotojai, nepaskirdami statinio techninio prižiūrėtojo.

Vadovaujantis Statybos įstatymo 47 straipsniu statinių naudotojai privalo laikytis normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose ar normatyviniuose statinio saugos ir paskirties dokumentuose nustatytų statinio naudojimo ir priežiūros reikalavimų, kad būtų išlaikytos statinio (jo dalių, inžinerinių sistemų) savybės, atitinkančios Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus.“

5.5. „Vadovaujantis Statybos įstatymo 31 straipsniu, statybos valstybinė priežiūra atliekama Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Teritorijų įstatymas) nustatyta tvarka. Teritorijų įstatymo 8 straipsnyje nurodoma, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija). Seimo kontrolierę informuojame, kad pagal Savivaldybės

administracijos turimą informaciją ir NTR duomenis, vienam iš Bendrasavininkių Inspekcija 2023-09-15 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius (Nr. PNSSP-00-23-09-15-00151) [...]. Šio privalomo nurodymo įvykdymo eigą kontroliuoja Inspekcija, užtikrindama, kad savavališkos statybos darbai ir jų padariniai būtų pašalinti per nustatytą terminą. Nurodymų nevykdant ar juos ignoruojant, Inspekcija turi teisę taikyti administracinio poveikio priemones, įskaitant baudas, taip pat imtis papildomų teisinių veiksmy, numatytų teisės aktuose.“

5.6. „Statybos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad statinys turi būti statomas ir pastatytas, o statybos sklypas tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas. Šios sąlygos yra: statinių esamos techninės būklės nepabloginimas; galimybė patekti į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius bei gatves; galimybė naudotis inžineriniais tinklais; patalpų, skirtų žmonėms gyventi, dirbti ar verstis kita veikla, natūralaus apšvietimo pagal higienos ir darbo vietų įrengimo reikalavimus išsaugojimas; gaisrinę saugą reglamentuojančiais dokumentais nustatytą saugos priemonių išsaugojimas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Namo konstrukcijoms žala tikėtina buvo padaryta savavališkos statybos metu, patirtą žalą turėtų atlyginti vykdęs statybos darbus Namo Bendrasavininkis, o pateikto privalomojo nurodymo įvykdymą turi kontroliuoti ji surašiusi institucija (šiuo atveju Inspekcija).

Pareiškėjas vienu iš raštų buvo informuotas, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 straipsnio 1 dalis nustatyta, kad „kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas“ ir apie tai, kad Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas nustato civilinės atsakomybės sąlygas ir žalos bei nuostolių atlyginimo tvarką (Civilinio kodekso 1.138 ir 6.281 straipsniai). Pareiškėjas taip pat buvo informuotas apie Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamą teisinę pagalbą įstatymo nustatyta tvarka, kurią teikia Savivaldybės administracijos Teisės grupė teikianti pirminę konsultaciją ir pagalbą rengiant teisinio pobūdžio dokumentus. Taip pat buvo informuotas apie nemokamą pirminę teisinę pagalbą teikiančią Vilniaus universiteto Teisės kliniką (Vilniaus g. 25, Vilnius).“

5.7. „Pasisakydami dėl Seimo kontrolieriaus paklausimo <...> „pavesti atlikti namo <...>, Vilniuje statinių naudojimo priežiūrą, surašyti aktą, nustatčius pažeidimų pateikti reikalavimus ir imtis priemonių pažeidimams šalinti“ informuojame, Skyriaus specialistas atliko Namo faktinių duomenų patikrinimą vietoje, padarė išvadas apie Namo būklę, 2024-09-30 surašė faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą Nr. A32-6888/24 (toliau – Aktas). Patikrinimo metu nustatyta:

„Vizualiai apžiūrėjus Namą, nustatyta, kad prie seno medinio pastato yra priglausta rekonstruota nauja pastato dalis (savavališka statyba). Senos ir naujos pastatų dalies susidūrimo vietoje yra nemažas tarpas, kuris nuo stogo nėra tinkamai uždengtas. Dėl tokios padėties per minėtą tarpą galimas vandens prasiskverbimas, dėl ko galima žala Namo konstrukcijoms.“ taip pat padarytos išvados „Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, labiausiai tikėtina, kad žala Namo konstrukcijoms padaryta savavališkos statybos metu, o patirtą žalą turėtų atlyginti Namo bendrasavininkis vykdęs savavališkos statybos darbus.“

5.8. Iš Skundo nagrinėjimui pateiktų dokumentų matyti:

5.8.1. Į Pareiškėjo 2023 m. balandžio 5 d. prašymą (Pareiškėjas prašė pagalbos, nes jo kaimynui vykdant savo pusės namo statybas, Pareiškėjui per stogą, per lubas ėmė bėgti vanduo, o kaimynas padarytų pažeidimų neištaisė) Savivaldybė atsakė 2023 m. gegužės 26 d. raštu:

„Patikrinus valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenis apie pastatą nustatyta, kad adresu <...> yra pastatas gyvenamasis namas – vieno buto pastatas (toliau – Pastatas). [...].

Pažymime, kad teisės aktų, reglamentuojančių 1–2 butų gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administravimo tvarką, [...] savininkai patys sprendžia savo namo priežiūros klausimus, taip pat statybos techniniame reglamente STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ nurodoma, kad nesudėtingųjų statinių, vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų ir jų priklausinių techninę priežiūrą gali atlikti patys

tokių statinių naudotojai, nepaskirdami statinio techninio prižiūrėtojo, tokiems statinių naudotojams kvalifikaciniai reikalavimai nekeliama, statinių ar atskirų jų konstrukcijų ir inžinerinės įrangos nuolatiniams stebėjimams ir kasmetinės apžiūros neprivalomos.

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų 3 priedo 1.1 papunktyje nustatyta, kad vieno buto pastatai, tai pastatai gyventi vienai šeimai. Jeigu Jūs manote, kad pastate kitų asmenų vykdoma veikla / neveikimas atliekant Pastato remonto (atnaujinimo) darbus pažeidžia Jūsų teises, savo interesus galite ginti teisės aktų nustatyta teismine tvarka (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.138 straipsnis).

Atskirai pažymime, kad vadovaujantis Civilinio kodekso 4.83 straipsnio 2 dalimi „Buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) taip pat turi teisę imtis būtinų priemonių be kitų savininkų (naudotojų) sutikimo, kad būtų išvengta žalos ar pašalinta grėsmė bendrojo naudojimo objektams, ir reikalauti iš kitų buto ir kitų patalpų savininkų atlyginti išlaidas, proporcingas šių savininkų bendrosios dalinės nuosavybės daliai“. Vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ 47 punktu „Asmuo, kuriam pranešta apie statinio, jo konstrukcijų ar inžinerinės įrangos kritinę būklę, turi nedelsdamas imtis veiksmų, apsaugančių žmones, aplinką ir statinį nuo galimų pasekmių.“

5.8.2. Į Pareiškėjo 2023 m. birželio 1 d. skundą (Pareiškėjas jame nurodė, kad dėl kaimyno vykdomų statybų, jis negali susiremontuoti stogo, nes kaimyno įrengta mansarda yra aukščiau Pareiškėjo patalpų, į jo patalpas „byra šiukšlės, teka vanduo“) Savivaldybė atsakė *2023 m. birželio 29 d. raštu*:

„Kaip jau Jums buvo atsakyta Skyriaus 2023-05-26 raštu Nr. A51-91164/23(3.3.2.26E-BŪS) (į Jūsų 2023-04-05 prašymą (reg. Nr. A50-12974/23), patikrinus valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) duomenis apie pastatą nustatyta, kad adresu <...> yra pastatas gyvenamasis namas – vieno buto pastatas (toliau – Pastatas). [...]“

Toliau rašte pakartotos tos pačios kaip ir ankstesniame Savivaldybės rašte Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 nuostatos dėl pačių statinių naudotojų atliekamos vienbučių statinių priežiūros, pakartotos ir nuostatos dėl pažeistų teisių gynimo Civilinio kodekso tvarka bei dėl galimybės pašalinti pačiam padarytą žalą ir išsireikalauti tos žalos atlyginimo.

5.8.3. Į Pareiškėjo 2024 m. birželio 25 d. skundą (jame Pareiškėjas nurodo, kad: kaimynas mansardą pastatė ant „jo žemės ir jo namo“, „mansarda supuvo ir mano stogas supuvo, lubose pasidarė skylė“) Savivaldybė atsakė *2024 m. liepos 12 d. raštu*:

„Skyrius, patikrinęs Nekilnojamojo turto registro duomenis (toliau – NTR), nustatė, kad Pareiškėjo nurodytas Namas yra pastatas – gyvenamasis namas, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis – gyvenamoji (vieno buto pastatai). [...]“

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nesudėtingųjų statinių, vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų ir jų priklausinių, taip pat įrašytų į Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą žemės ūkio paskirties pastatų techninę priežiūrą gali atlikti patys naudotojai, nepaskirdami statinio techninio prižiūrėtojo. Atsižvelgiant į tai, patys Namas bendrasavininkiai organizuoja ir vykdo Namą priežiūrą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 48 straipsnio 5 dalimi, aly yra: pastebėtų statinio būklės defektų šalinimas (3 punktas); remonto (paprastojo arba kapitalinio) organizavimas (4 punktas). Remiantis paminėtu teisiniu reglamentavimu, patys Namas bendrasavininkiai privalo imtis būtinų priemonių dėl Namą priežiūros, tame tarpe, jo defektų šalinimo ir remonto organizavimo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.82 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendro naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė–techninė ir kitokia įranga.

Paaiškiname, kad remiantis Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 2 straipsnio 15 dalies 1 punktu, pastato bendrojo naudojimo objektai yra bendrosios pastato konstrukcijos – pagrindinės pastato konstrukcijos

(pamatai, visos laikančiosios sienos ir kolonos, išorinės sienos ir vidinės pertvaros, atskiriančios bendrojo naudojimo patalpas nuo skirtingiems savininkams priklausančių butų ir kitų patalpų, perdangos, stogas, fasado architektūros detalės ir išorinės (fasado) konstrukcijos (balkonų, lodžijų ir terasų laikančiosios konstrukcijos, aptvarai, stogeliai, išorės durys, išoriniai laiptai), tarpaukštinių laiptų konstrukcijos, nuožulnos).

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.83 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Namo buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) turi teisę imtis būtinų priemonių be kitų savininkų (naudotojų) sutikimo, kad būtų išvengta žalos ar pašalinta grėsmė Namo bendrojo naudojimo objektams, ir reikalauti iš kitų buto ir kitų patalpų savininkų atlyginti išlaidas, proporcingas šių savininkų bendrosios dalinės nuosavybės daliai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.83 straipsnio Namo butų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Dėl Namo priežiūros ir tvarkybos darbų atlikimo ir apmokėjimo klausimų turi spręsti Namo savininkai, savininkams nesutarus geranoriškai ginčai nagrinėjami teismine tvarka.“

5.8.4. Pareiškėjas 2024 m. rugpjūčio 1 d. pateikė skundą Savivaldybei, kuriame nurodė:

„2024-06-25 d. Pareiškėjas kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę su prašymu patikrinti mano kaimyno [...] atliekamo namo rekonstrukcijos teisėtumą bei imtis veiksmų apsaugoti mano turtą – namo dalį, ant kurio po rekonstrukcijos lieka kaimynui priklausančios sugriautos mansardos dalis. Rekonstrukcijos eigoje buvo sugriauta man priklausančio namo stogo galis, per kur vyksta lietaus vandens pratekėjimas į butą, dėl ko pūna ir lūžta namo stogo konstrukcijos, taip keliant pavojų mano ir sutuoktinės gyvybei.

Pažymėtina, kad neseniai atlikti mūsų žemės sklypo ribų pakeitimai, patikslinimai padaryti dėl man nežinomų priežasčių, tikėtinai pritaikyti sklypą prie rekonstruojamo namo dalies gabaritų.

Būtent šiuo tikslu aš kreipiausi į Vilniaus miesto savivaldybę ir prašiau pagalbos, tačiau Energetikos skyriaus l. e. p. skyriaus Būsto administravimo poskyrio patarėjas [...], patikrinęs Nekilnojamojo turto registro duomenys nustatė, kad „Savivaldybei deleguota savarankiška funkcija – statinių naudojimo priežiūra įstatymu nustatyta tvarka“. Aš nesutinku su tokiu „atliktu patikrinimu“, kadangi tai yra formalus atsirašinėjimas be realaus suvokimo apie gresiantį pavojų mano šeimai.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas faktines aplinkybes prašau Jūsų panaikinti 2024-07-12 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Energetikos skyriaus atsakymą Nr. A5-26061/24 bei sudaryti reikiamą specialistų komisiją su tikslu atlikti faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje ir įvertinti būtinų rekonstrukcijai atlikti dokumentų buvimą, atsižvelgiant į kaimynui priklausančios mansardos esamus likučius ant mano stogo ir imtis realių priemonių įpareigojant mano kaimyną [...] tinkamai sutvarkyti rekonstrukcijos metu apgriautą stogo konstrukciją.“

Savivaldybė 2024 m. rugpjūčio 29 d. raštu Pareiškėjui atsakė:

„Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 49 straipsnio 1 dalies 3 punktu nustatyta, kad statinių naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybių administracijos, o minėto straipsnio 2 punktas nurodo, kad statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo bei statinių saugos reikalavimus.

Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-12-19 įsakymu Nr. 30-3226/19 patvirtintose Statinių naudojimo priežiūros taisyklėse (toliau – Taisyklės) nurodoma, kad statinių naudojimo priežiūros vykdytojų (toliau – Priežiūros vykdytojai) funkcijas Vilniaus mieste atlieka Savivaldybės administracijos Energetikos skyriaus Būsto administravimo poskyrio specialistai (toliau – Skyriaus poskyrio specialistai).

Dėl atliekamų statybos (rekonstrukcijos) darbų teisėtumo

Atsakydami į Skunde Pareiškėjo naujai keliamą reikalavimą patikrinti pastarojo kaimyno [...] atliekamo namo, <...>, Vilniuje (toliau – Namas) rekonstrukcijos teisėtumą, kuris nebuvo keltas ankstesniame Pareiškėjo prašyme, pažymime, kad tokius prašymus pagal kompetenciją nagrinėja Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI).

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau –

TPSVPI) 7 straipsnyje nurodoma, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka VTPSI, kuri apima (įskaitant Pareiškėjo Skunde naujai minimas aktualias faktines aplinkybes):

- statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą (TPSVPI 7 straipsnio 2 dalies 2 punktas);
- statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą (TPSVPI 7 straipsnio 2 dalies 3 punktas);
- statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą (TPSVPI 7 straipsnio 2 dalies 4 punktas);
- asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą (TPSVPI 7 straipsnio 2 dalies 9 punktas).

Skyrius, patikrinęs Nekilnojamojo turto registro duomenis (toliau – NTR), nustatė, kad Pareiškėjo nurodytas Namas yra pastatas – gyvenamasis namas, unikalus numeris <...>, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis – gyvenamoji (vieno buto pastatai). NTR išrašo pastabose nurodoma, kad statinys, unikalus Nr. <...>, stovi dviejuose žemės sklypuose, kadastro Nr.<...>, Nr. <...>. Taip pat NTR yra registruota Namu savavališka statyba (rekonstravimas), įregistravimo pagrindas – 2023-09-15 Informacinės sistemos „Infostatyba“ pranešimas Nr. SSA-00-230915-00136, įrašas galioja nuo 2023-09-15. Iš NTR išrašo matyti, kad Namas (unikalus Nr. <...>) nuosavybės teise priklauso trims fiziniams asmenims. Duomenys apie Namą buvo tikrinami tikslu atlikti Statybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalies 3 punktu savivaldybei deleguotą savarankišką funkciją – statinių naudojimo priežiūrą įstatymų nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad NTR yra registruota savavališka statyba, darytina išvada, jog VTPSI jau yra atlikusi patikrinimą dėl statybos (rekonstrukcijos) darbų teisėtumo, nes remiantis statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 139 punkto 2 papunkčiu, apie surašytą savavališkos statybos aktą VTPSI privalo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas informuoti VĮ Registrų centro teritorinį padalinį, pateikdama savavališkos statybos aktą (el. dokumentą) ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą jo nuorašą be priedų, jei nėra techninių galimybių pateikti šios informacijos naudojantis informacinėmis sistemomis. Kaip minėta, NTR įrašas apie Namu savavališką statybą (rekonstrukciją) galioja nuo 2023-09-15.

Dėl statybos (rekonstrukcijos) metu apgadinto Namu stogo konstrukcijos

Pakartotinai primename, kad Statybos įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nesudėtingųjų statinių, vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų ir jų priklausinių, taip pat įrašytų į Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą žemės ūkio paskirties pastatų techninę priežiūrą gali atlikti patys naudotojai, nepaskirdami statinio techninio priežiūrėtojo. Atsižvelgiant į tai, patys Namu bendrasavininkiai organizuoja ir vykdo Namu priežiūrą.

Esant pagrindo manyti, kad Name kitų asmenų / savininkų vykdoma veikla / neveikimas atliekant Namu remonto (rekonstrukcijos) darbus pažeidžia Jūsų teises, savo interesus galite ginti teisės aktų nustatyta teismine tvarka (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.138 straipsnis). Lietuvos Respublikos Konstitucijos 28 straipsnyje nurodoma, kad įgyvendindamas savo teises ir naudodamasis savo laisvėmis, žmogus privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių. Civilinio kodekso 6.263 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad kiekvienas asmuo turi pareigą laikytis tokio elgesio taisyklių, kad savo veiksmais (veikimu, neveikimu) nepadarytų kitam asmeniui žalos, o minėto straipsnio 2 dalis nurodo, kad žalą, padarytą asmeniui, turtui, o įstatymų numatytais atvejais – ir neturtinę žalą privalo visiškai atlyginti atsakingas asmuo.

Šiuo atveju svarbu paminėti, kad Pareiškėjo subjektyvi teisė į jo turtui padarytą žalą atlyginimą egzistuoja nepriklausomai nuo Namu statybos (rekonstrukcijos) darbų teisėtumo / neteisėtumo (preziumuojant, kad už žalą atsakingas asmuo yra Pareiškėjo nurodytas statybos (rekonstrukcijos) darbus vykdeš namu bendrasavininkas).“

5.8.5. Pareiškėjas pakartotiniu 2024 m. rugsėjo 12 d. skundu vėl kreipėsi į Savivaldybę:

„Visą eilę mano prašymų, pareiškimų ir skundų nagrinėjo administracijos specialistai, nustatė STR ir kitus pažeidimus bei pažeidėją – kaimyną [...], kuris buvo įpareigotas sustabdyti statybą ir pašalinti neleistinos statybos padarinius.

Remontuoti stogą pats tai pats taip pat negaliu, kadangi ant mano stogo yra likusi dalis kaimyno mansardos, kurios dalį, esančią ant kaimyno stogo, jis sugriovė be leidimų ir dabar šios mansardos būklė avarinė. Pradėjus stogo dangos keitimą bus būtina keisti ir sugriuvusios stogo konstrukcijos ir tai gresia mansardos griovimu ir aš būsiu kaltas, o nukris visa tai ant mano gyvenamosios dalies. [...]. 2024-08-01 d. Pareiškėjas kreipėsi su skundu į Vilniaus savivaldybės administracijos direktorių [...] dėl 2024-07-12 d. Energetikos skyriaus atsakymo Nr. A5-26061/24, jo panaikinimo bei sudarymo komisijos dėl namo nelegalios statybos bei avarinės būklės mansardos nustatymo ir stogo remonto.

2024-08-29 atsakymu, gerb. direktoriaus atstovė [...] išaiškino, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka VTPSĮ. Nuo 2023-09-15 d. yra NTR įrašas apie namo savavališką statybą, kad namo priežiūrą vykdo bendrasavininkai, o savo interesus galite ginti teisme.

Gerb. Direktoriau, Jūsų 2024-08-29 d. atsakymas turi biurokratizmo požymių bei tiesiogiai pažeidžia mano piliečio ir žmogaus teises, todėl reikėtų organizuoti visapusišką patikrinimą ir realios padėties įvertinimą. Pagal Jūsų atsakymą, esu nukentėjęs – mano teisės pažeistos, bet atsakymas nėra sprendimas, turintis privalomojo vykdymo statusą, be to, pažeidėjas neturi įpareigojimų, o tai įrodo, kad mano skundas tinkamai neišnagrinėtas pažeidžiant Viešojo administravimo tvarką.

Remiantis išdėstytu prašau:

Panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2024-08-29 d. atsakymą Nr. 50-31090124. Paskirti kompleksinę namo <...>, Vilnius, patikrinimą. Įvertinti likusios dalies mansardos avaringumą, tinkamumą naudojimui.“

Savivaldybė 2024 m. spalio 4 d. raštu Pareiškėjui pateikė atsakymą, kuriame papildomai paaiškino, jog „viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, t. y. institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, privalo veikti taip, kaip numato teisės aktai, priešingu atveju būtų pažeistas viešojo administravimo subjektui taikytinas bendrojo draudimo principas – veikti taip, kaip nėra leidžiama. Savivaldybės administracijos specialistams nepriskirta funkcija tikrinti, ar statinio statyba nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, tai pat į jų funkcijas neįeina savavališkos statybos kontrolė. Statybos valstybinė priežiūra ir statinių naudojimo priežiūra nėra tapačios viešojo administravimo funkcijos. Savivaldybės administracijos funkcijos dėl vykdomų ir įvykdytų statybos, kapitalinio remonto darbų kontrolės yra ribotos“, paaiškino kitų teisės aktų (Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų) nuostatas, nurodė, kad 2024 m. rugsėjo 30 d. atlikto faktinių aplinkybių patikrinimo metu nustatyta, kad „Senos ir naujos pastatų dalies susidūrimo vietoje yra nemažas tarpas, kuris nuo stogo nėra tinkamai uždengtas. Dėl tokios padėties per minėtą tarpą galimas vandens prasiskverbimas, dėl ko galima žala Namų konstrukcijoms“, todėl „Namų konstrukcijoms žala tikėtina buvo padaryta savavališkos statybos metu, patirtą žalą turėtų atlyginti vykdančios statybos darbus Namų Bendrasavininkis, o pateikto privalomojo nurodymo įvykdymą turi kontroliuoti jį surašiusi institucija (šiuo atveju Inspekcija).“

6. Inspekcija pateikė informaciją, dokumentus iš kurių nustatyta:

6.1. „[...] Inspekcija gavo Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos 2023-05-18 raštą Nr. SD-1392, DBSIS reg. 2023-05-18, Nr. 3D-1415, kuriuo nurodoma „<...> vykdančios gyvenamojo namo rekonstrukcijos darbus nukastas <...> upelio slėnio šlaitas, o statybinės ir kitos atliekos suverstos už sklypo, kuriame vykdomi statybų darbai <...>“. Inspekcija 2023-08-02 atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje ir surašė Statybos patikrinimo, nagrinėjant skundą aktą Nr. BIPA-00-230913-00045, kuriame nustatė, kad žemės sklypo, <...>, Vilnius, [...], patenkančio į Dvarčionių geomorfologinio draustinio teritoriją, šiaurės rytinėje dalyje, neypatingosios kategorijos gyvenamosios (vieno buto pastatai) paskirties Pastato – Gyvenamojo namo [...], <...>, Vilnius) dalies rekonstravimas. Užfiksuoti padidinti gyvenamojo namo išorės matmenys: plotis – 15,969 m, ilgis – 13,956 m, o pagal 1983-08-01 kadastrinių matavimų bylą: ilgis – 10,11 m, plotis 10,53 m, t. y. padidėjo ilgis – 3,846 m bei plotis – 5,439 m. Pakeista pastato konfiguracija, vietoj dvišlaičio vieno aukšto su mansarda, pastatytas vienšlaitis dviejų aukštų pastatas. Naujai suformuota terasa iš metalo konstrukcijų, kurios plotis 15,969 m/ 5,285 m ir ilgis 3,213 m/ 10,89 m.

Papildomai nustatyta, kad žemės sklypo <...>, Vilnius, [...], patenkančio į Dvarčionių geomorfologinio draustinio teritoriją, pietinėje dalyje, naujai įrengtas neypatingosios kategorijos

kitos paskirties inžinerinis statinys – gelžbetoninė atraminė sienelė, kurios matmenys: plotis – 0,254 m, ilgis – 35,064 m, aukštis – 2,32 m ir naujai įrengtas 1,359 m atstumu nuo kitos paskirties inžinerinio statinio – gelžbetoninės atraminės sienelės, nuotekų kaupimo rezervuaras.“

6.2. „Vadovaudamasis Priežiūros įstatymo [Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymas] 13 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 14 straipsnio 1 dalimi ir statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-12 įsakymu NR. D1-878 (toliau – Reglamentas), 130.2 papunkčiu, statytojui [...], kuris valdo 58/100 dalimi Gyvenamąjį namą [...], <...>, Vilnius) surašė:

2023-09-15 savavališkos statybos aktą Nr. SSA-00-230915-00136 dėl savavališkai, neturint statybą leidžiantį dokumento, žemės sklypo, <...>, Vilnius, [...], patenkančio į Dvarčionių geomorfologinio draustinio teritoriją, šiaurės rytinėje dalyje, neypatingosios kategorijos gyvenamosios (vieno buto pastatai) paskirties Pastato - Gyvenamojo namo [...], <...>, Vilnius dalies rekonstravimo.

2023-09-15 savavališkos statybos aktą Nr. SSA-00-230915-00137 dėl savavališkai, neturint statybą leidžiantį dokumento, žemės sklypo <...>, Vilnius, [...], patenkančio į Dvarčionių geomorfologinio draustinio teritoriją, pietinėje dalyje, naujai įrengto neypatingosios kategorijos kitos paskirties inžinerinio statinio – gelžbetoninės atraminės sienelės, kurios matmenys: plotis – 0,254 m, ilgis – 35,064 m, aukštis – 2,32 m.

2023-09-15 savavališkos statybos aktą Nr. SSA-00-230915-00138 dėl savavališkai, neturint statybą leidžiančio dokumento, žemės sklypo <...>, Vilnius, [...], patenkančio į Dvarčionių geomorfologinio draustinio teritoriją, pietinėje dalyje, naujai įrengto 1,359 m atstumu nuo kitos paskirties inžinerinio statinio – gelžbetoninės atraminės sienelės, nuotekų kaupimo rezervuaro.

Inspekcija pagal Valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 2 dalį ir Reglamento 138 punktą:

2023-09-15 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-00-230915-00151.

2023-09-18 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-00-230918-00152.

2023-09-18 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-00-230918-00153.“

6.3. „Inspekcija vadovaudamasis Priežiūros įstatymo 14 straipsnio ir Reglamento 145 punkto reikalavimais 2024-09-10 atliko privalomųjų nurodymų pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-00-230915-00151, PNSSP-00-230918-00152, PNSSP-00-230918-00153 įvykdymo patikrinimą. 2024-09-24 surašė privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktus Nr. PNSSA-00-240924-00184 ir Nr. PNSSA-00-240924-00185, kuriuose nustatyta, kad privalomieji nurodymai Nr. PNSSP-00-230915-00151 ir Nr. PNSSP-00-230918-00153 yra neįvykdyti.

Patikrinimo metu nustatyta, kad privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-00-230915-00152 įvykdytas. Surašytas privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktas Nr. PNSSA-00-240924-00186, kuriame nurodyta: „Pagal privalomąjį nurodymą pašalino savavališkos statybos padarinius arba statybą pagal pasikeitusius teisės aktus ar faktines aplinkybes nebelaikoma savavališka. Statytojas nenugriovė 2023-09-15 savavališkos statybos akte Nr. SSA-00-230915-00138 užfiksuotą žemės sklype <...>, Vilnius, (kad. Nr. <...>), patenkančio į Dvarčionių geomorfologinio draustinio teritoriją, pietinėje dalyje, naujai įrengtą 1,359 m atstumu nuo kitos paskirties inžinerinio statinio – gelžbetoninės atraminės sienelės, nuotekų kaupimo rezervuarą. Pagal šiuo metu galiojantį STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 3 priedo 1.2 punktą statant II grupės nesudėtingąjį statinį t. y. 5 m³/per parą ir mažesnio našumo nuotekų valyklas, nuotekų kaupimo rezervuarus vienbučių ir

dvibučių gyvenamųjų pastatų ir mėgėjų sodo žemės sklypuose statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas. Įsigaliojo nuo 2024-02-01 dienos. Privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius 2023-09-18 Nr. PNSSP-00-230918-00152 įvykdytas.“

6.4. „Priežiūros įstatymo 11 straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad Inspekcija nuo privalomajame nurodyme nustatyto termino pabaigos patikrina, ar privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai, Inspekcijos vadovo nustatyta tvarka tai pažymima informacinėje sistemoje, kurioje užregistruotas privalomasis nurodymas. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, įvykdytas iš dalies, įvykdytas netinkamai, suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Inspekcija jos vadovo nustatyta tvarka perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui.“

6.5. „Priežiūros įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jeigu asmuo per nustatytą privalomojo nurodymo įvykdymo terminą šio straipsnio 2 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo neįvykdo arba negauna statybą leidžiančio dokumento, Inspekcija jos vadovo nustatyta tvarka privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas arba kreiptasi į teismą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, Inspekcijos vadovo nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.“

6.6. „Inspekcija vadovaujantis Priežiūros įstatymo 11 straipsnio 9 dalimi bei 14 straipsnio 7 dalimi, neįvykdytus privalomuosius nurodymus Nr. PNSSP-00-230915-00151 ir Nr. PNSSP-00-230918-00153, nenustačiusi kliūčių jų priverstiniam vykdymui, teisės aktų nustatyta tvarka juos perduos vykdyti antstoliui.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai:

7.1. *Vietos savivaldos įstatymo* (toliau – VSI):

4 straipsnis „*Vietos savivaldos principai*“ – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 12) žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių; 13) subsidiarumo. Savivaldybės viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo lygmeniu, kuriuo jie yra efektyviausi.“

6 straipsnis „*Savarankiškosios savivaldybių funkcijos*“ – „Vienos iš savarankiškujų savivaldybės funkcijų yra: [...] 21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka.“

7.2. *Civilinio kodekso* (toliau – CK):

1.138 straipsnis „*Civilinių teisių gynimas*“ – „Civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas [...]“.

4.75 straipsnio „*Bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimas*“ 1 dalis – „Bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojama ir disponuojama bendraturčių sutarimu. Kai yra nesutarimas, valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarka nustatoma teismo tvarka pagal bet kurio iš bendraturčių ieškinį. Kol ginčas bus išspręstas, teismas ginčo objektui gali skirti administratorių.“

4.103 straipsnio „*Statybos, pažeidžiančios teisės aktų reikalavimus, civilinės teisinės pasekmės*“:

1 dalis – „Jeigu statinys (jo dalis) yra pastatytas ar statomas savavališkai arba ne savavališkai, tačiau pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, tai tokiu statiniu (jo dalimi) naudotis ar juo disponuoti (jį parduoti, padovanoti, išnuomoti ar pan.) draudžiama. Koks statinys (jo dalis) yra pastatytas ar statomas savavališkai, nustato įstatymai.“

2 dalis – „Asmenys, kurių teisės ir interesai yra pažeidžiami, ir kiti įstatymų įgalioti asmenys dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pažeidimų turi teisę kreiptis į teismą.“

3 dalis – „Teismas statybos, pažeidžiančios teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo klausimą išsprendžia įstatymų nustatyta tvarka.“

7.3. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau – VAĮ):

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“:

2 dalis – „Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.“

3 dalis – „Administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra.“

3 straipsnis „*Viešojo administravimo principai*“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...]; 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]“.

10 straipsnio „*Administracinių sprendimų priėmimas*“ 4 dalis – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos.“

11 straipsnio „*Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas*“:

1 dalis – Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...].“

4 dalis – „Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

14 straipsnis „*Administracinio sprendimo apskundimas*“ – „Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.“

23 straipsnio „*Administracinės procedūros pradžia*“ 1 dalis – „Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.“

7.4. *Statybos įstatymo* (toliau – SĮ):

2 straipsnio „Pagrindinės šios įstatymo sąvokos“:

55 dalis – „Statinio naudojimo priežiūra – viešojo administravimo subjekto atliekama kontrolė,

kurios tikslas – nustatyti, ar statinio techninė priežiūra atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus.“

Redakcija, galiojanti nuo 2024 m. gegužės 1 d.:

55 dalis – „Statinio naudojimo priežiūra – viešojo administravimo subjekto veikla, kurios tikslas – nustatyti, ar statinio techninė priežiūra atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus ir ar statinys naudojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis.“

60 dalis – „Statinio priežiūra – šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų techninių, organizacinių ir viešojo administravimo priemonių visuma vykdanč statinio techninę priežiūrą ir statinio naudojimo priežiūrą.“

31 straipsnio „Statybos valstybinė priežiūra“ 1 dalis – „Statybos valstybinė priežiūra atliekama Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka.“

32 straipsnis „Savavališkos statybos padarinių šalinimas“ – „Savavališkos statybos padariniai šalinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka.“

49 straipsnio „Statinių naudojimo priežiūra“:

1 dalis – „Statinių naudojimo priežiūrą atlieka šie viešojo administravimo subjektai: 1) energetikos objektų – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pagal Energetikos ministerijos nustatytą tvarką; 2) susisiekimo komunikacijų ir su jomis susijusių kitų inžinerinių statinių, taip pat hidrotechnikos statinių Baltijos jūroje ir vidaus vandens telkiniuose – Susisiekimo ministerija ir (ar) jos įgaliotos organizacijos (išskyrus susisiekimo komunikacijas, kurios nepriklauso jos valdymo sričiai) pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą; 3) statinių, nenurodytų šio straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose, – savivaldybių administracijos; [...]“

2 dalis – „Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo bei statinių saugos reikalavimus.“

4 dalis – „Viešojo administravimo subjektų, atliekančių statinio naudojimo priežiūrą, pareigūnai turi teisę reikalauti, kad statinio naudotojas pateiktų privalomuosius statinio priežiūros dokumentus, nurodytus šio įstatymo 50 straipsnyje, ir leistų atlikti jiems pavestas kitas statinio naudojimo priežiūros funkcijas.“

5 dalis – „Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys subjektai informaciją apie statinių naudojimo priežiūros vykdymą aplinkos ministro nustatyta tvarka teikia Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos.“

7.5. Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Priežiūros įstatymas):

1 straipsnio „Įstatymo paskirtis ir taikymo teritorija“ 1 dalis – „Šis įstatymas nustato teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros tvarką, valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos – Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) – kompetenciją, pareigas ir teises.“

7 straipsnio „Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, statybos valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos“ 1 dalis – „Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.“

22 straipsnio „Žemės naudojimo valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos“ 1 dalis – „Žemės naudojimo valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.“

24 straipsnio „Žemės naudojimo valstybinės priežiūros vykdymas“ 3 dalis – „Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūno vykdomo planinio ar neplaninio žemės naudojimo patikrinimo metu, pildant Inspekcijos vadovo nustatytos formos patikrinimo aktą, tikrinama, ar: [...]; 3) vykdanč ūkinę ir kitą veiklą, tikrinamuose objektuose nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai; [...]“

32 straipsnio „Inspekcijos sprendimų, veiksmų ir neveikimo apskundimas“:

1 dalis – „Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros pareigūnų, statybos valstybinės priežiūros pareigūnų, žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnų veiksmai, neveikimas, vilkinimas atlikti pagal kompetenciją priskirtus veiksmus, administraciniai sprendimai, priimti ne teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityse, skundžiami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

2 dalis – „Inspekcijos administracijos padalinių teritorijų planavimo valstybinės priežiūros pareigūnų, statybos valstybinės priežiūros pareigūnų, žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnų administraciniai sprendimai, priimti teritorijų planavimo, statybos ar žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityse, gali būti skundžiami tų padalinių vadovams, išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai arba teismui.“

3 dalis – „Inspekcijos vadovui, išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai arba teismui gali būti skundžiami šie Inspekcijos administracijos padalinių vadovų administraciniai sprendimai, priimti teritorijų planavimo, statybos ar žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityje:

1) statybos valstybinės priežiūros srityje priimti administraciniai sprendimai dėl naujų ypatingųjų statinių statybos ar ypatingųjų statinių rekonstravimo;

2) statybos valstybinės priežiūros srityje priimti administraciniai sprendimai, susiję su įvykusia arba gresiančia statinio avarija;

3) teritorijų planavimo, statybos ar žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityje priimti administraciniai sprendimai, kai skunde pateikiami įrodymai, kad priimant skundžiamą sprendimą galimai padaryta nusikalstama veika.“

4 dalis – „Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nenurodyti Inspekcijos administraciniai sprendimai, priimti teritorijų planavimo, statybos ar žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityse, gali būti skundžiami išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai arba teismui, jeigu specialiuosiuose įstatymuose nenustatyta kitokia jų apskundimo tvarka.“

8. Kiti teisės aktai

8.1. Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų Nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“, patvirtinto Aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 (toliau – Reglamentas; akto redakcija, galiojusi nuo 2022 m. gegužės 1 d. iki 2024 m. rugpjūčio 8 d.):

8 punktas – „Statinio naudojimas ir priežiūra prasideda užbaigus jo statybą [9.32] ir tęsiasi iki statinio naudojimo pabaigos (statinio išregistravimo Nekilnojamojo turto registre dienos) arba iki statinio griovimo darbų pradžios.“

11 punktas – „Statinio priežiūros tikslas – užtikrinti Statybos įstatyme bei statybos techniniuose dokumentuose nustatytus statinių esminius reikalavimus [9.5] [9.1] per visą statinio ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę [9.5], maksimaliai sumažinti avarijų tikimybę, grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai.“

12 punktas – „Pagrindiniai statinių ir jų konstrukcijų techninės priežiūros ir teisingo naudojimo uždaviniai yra šie: 12.1. siekti, kad statiniai ir jų konstrukcijos būtų naudojami nepažeidžiant projektų, statybos bei eksploatavimo normų; 12.2. laiku pastebėti, teisingai įvertinti ir likviduoti atsiradusius statybinių konstrukcijų defektus; [...]; 12.5. siekti, kad statiniai nedarytų žalos žmonių sveikatai ir aplinkai.“

102 punktas – „Naudojimo priežiūrą atlieka šie Subjektai: [...]; 102.3. savivaldybių administracijos – gyvenamųjų namų ir kitų statinių. [...].“

105 punktas – „Šio Reglamento 102.2 ir 102.3 papunkčiuose nurodyti Subjektai turi atlikti šių konkrečių statinių (jo dalių) Naudojimo priežiūrą vietoje: [...]; kitų, 105.1 ir 105.2 papunkčiuose nenurodytų statinių, – priklausomai nuo turimų duomenų ar (ir) informacijos apie statinio techninę būklę ir įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų laikymąsi naudojant šį statinį.“

108 punktas – „Priežiūros vykdytojas, tikrindamas Naudotojo atliekamą statinių techninę priežiūrą, privalo: [...]; 108.3. apžiūrėti statinį ar jo dalį vietoje; 108.4. apžiūrėjus statinį ar jo dalį, nustatyti: 108.4.1. ar statinyje vykdoma veikla atitinka statinio paskirtį [9.27]; 108.4.2. ar nevykdomi statinyje statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų [9.5], jei juos turėti privaloma. Nustačius,

kad statinyje vykdomi statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų, pranešti Inspekcijai; [...]; 108.5. surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą (Reglamento 8 priedas); jo 1 egzempliorių įteikti (nusiųsti) Naudotojui arba techniniam prižiūrėtojui, kitą saugoti Subjekte; 108.6. nustatyti reikalavimus trūkumams pašalinti; [...].“

8.2. *Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų Nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“, patvirtinto Aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 (toliau – Reglamentas; akto redakcija, galiojusi nuo 2024 m. rugpjūčio 8 d.):*

11 punktas – „Statinio priežiūros tikslas – užtikrinti Statybos įstatyme bei statybos techniniuose dokumentuose nustatytus statinių esminius reikalavimus [9.5] [9.1] per visą statinio ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę [9.5], maksimaliai sumažinti avarių tikimybę, grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai ir užtikrinti, kad statinys būtų naudojamas vadovaujantis įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių statinių naudojimą, nuostatomis.“

102 punktas – „Naudojimo priežiūrą atlieka šie Subjektai: 102.1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba – energetikos objektų [9.7] pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatytą tvarką; 102.2. Susisiekimo ministerija ir/ar jos įgaliotos organizacijos – susisiekimo komunikacijų ir su jomis susijusių kitų inžinerinių statinių, taip pat hidrotechnikos statinių Baltijos jūroje ir vidaus vandens telkiniuose, įtrauktų į Susisiekimo ministerijos patvirtintą sąrašą [9.41, 9.42]; 102.3. savivaldybių administracijos – gyvenamųjų namų ir kitų statinių (išskyrus išvardytus Reglamento 102.1 ir 102.2 papunkčiuose).“

105 punktas – „Šio Reglamento 102.2 ir 102.3 papunkčiuose nurodyti Subjektai turi atlikti šių konkrečių statinių (jo dalių) Naudojimo priežiūrą vietoje: [...]; kitų, 105.1 ir 105.2 papunkčiuose nenurodytų statinių, – priklausomai nuo turimų duomenų ar (ir) informacijos apie statinio techninę būklę ir įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų laikymąsi naudojant šį statinį.“

108 punktas – „Priežiūros vykdytojas, tikrindamas Naudotojo atliekamą statinių techninę priežiūrą, privalo: [...]; 108.3. apžiūrėti statinį ar jo dalį vietoje; 108.4. apžiūrėjus statinį ar jo dalį, nustatyti: 108.4.1. ar statinys naudojamas pagal paskirtį; 108.4.2. ar nevykdomi statinyje statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų [9.5], jei juos turėti privaloma. Nustačius, kad statinyje vykdomi statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų, pranešti Inspekcijai; [...]. 108.5. surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą (Reglamento 8 priedas); jo 1 egzempliorių įteikti (nusiųsti) Naudotojui arba techniniam prižiūrėtojui, kitą saugoti Subjekte; 108.6. nustatyti reikalavimus trūkumams pašalinti; [...].“

8.3. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės):*

35 punktas – „Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.“

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: [...].“

47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

8.4. *Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 30-3226/19 patvirtintų Statinių naudojimo priežiūros taisyklių (toliau – Priežiūros taisyklės; redakcija nuo 2023 m. spalio 6 d.):*

7 punktas – „Priežiūros vykdytojas: [...]; 7.3. Taisyklių 7.2 papunktyje nenurodytų statinių priežiūrą atlieka priklausomai nuo turimų duomenų ar (ir) informacijos apie statinio techninę būklę ir įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų laikymąsi naudojant šį statinį; [...]; 7.4. konkretaus statinio (jo dalies) priežiūrą vietoje gali atlikti dažniau negu nurodyta Taisyklių 7.2 ir 7.3 papunkčiuose, kai: 7.4.1. tokį sprendimą priima Savivaldybės administracijos direktorius. Sprendimas įforminamas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu; 7.4.2. įvyko naudojamo statinio avarija ar

nustatyta jos grėsmė, pastebėti statinio konstrukcijų galimos avarinės būklės požymiai, yra prielaidų, kad stichinių nelaimių ar kitų ekstremalių situacijų metu pažeisti esminiai statinio reikalavimai, nustatyti Statybos įstatyme; 7.4.3. gautas skundas, prašymas ar pranešimas dėl statinių priežiūros, kuris nagrinėjamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais; [...].“

8 punktas – „Priežiūros vykdytojas atlieka statinio faktinių duomenų patikrinimą vietoje, kai neatliekamas statinio techninės priežiūros vykdymo patikrinimas: 8.1. tokį sprendimą priima Savivaldybės administracijos direktorius ar Savivaldybės taryba. Sprendimas įforminamas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ar Savivaldybės tarybos sprendimu; 8.2. gautas skundas, prašymas ar pranešimas dėl statinio (jo patalpų) naudojimo pažeidžiant [Statybos įstatyme](#) ir kituose įstatymuose nustatytus reikalavimus ir (ar) naudojimo ne pagal paskirtį; [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika:

2013 m. kovo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-439/2013 – „Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikiama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAĮ, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“.

2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013) – „[...] Viešojo administravimo įstatymo [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Be to, ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus [...].“

2014 m. gegužės 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokių būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. [...].“

Tyrimo išvados

10. Tyrimas pagal Pareiškėjo skundą atliekamas dėl, pasak Pareiškėjo, netinkamo jo skundų išnagrinėjimo Savivaldybėje bei Savivaldybės statinių naudojimo priežiūros funkcijos nevykdymo.

11. Iš šio tyrimo metu gautų duomenų nustatyta, kad, pagal Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) duomenis, pastatas – gyvenamasis namas, „paskirtis – vienbučių“, unikalus daikto numeris Nr. <...>, nuosavybės teise priklauso trimis asmenims – bendraturčiams pagal nustatytas dalis, vienas iš jų yra Pareiškėjas. Pagal NTR, nuo 2023 m. rugsėjo 15 d. pastate įregistruota savavališka statyba. Pagal NTR pastabas, namas stovi „dviejuose žemės sklypuose, [...]“; žemės sklypo (unikalus daikto Nr. <...>; kadastro Nr. <...>) ribos kerta statinį, unikalus Nr. <...>.

12. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą pažymima:

12.1. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

Seimo kontrolierė neturi įgaliojimų tirti ir vertinti Pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių techniniu, inžineriniu ar kitokiu aspektu, reikalaujančiu tam tikros srities specialistų žinių. Seimo kontrolieriai neturi įstatymų suteiktos teisės atlikti veiksmų, priimti sprendimų, taip pat ir pateikti prašomos informacijos, kurių atlikimas (priėmimas), informacijos suteikimas priskirtas atitinkamo

viešojo administravimo subjekto kompetencijai, taip pat įpareigoti atsakingos institucijos priimti (pakeisti) sprendimus, kurių priėmimas priskirtas šios institucijos kompetencijai. Šios institucijos, spręsdamos jų kompetencijai priskirtus klausimus, privalo priimti atitinkamus sprendimus, už kurių teisėtumą atsako jos pačios teisės aktuose nustatyta tvarka.

12.2. Dėl Pareiškėjo 2023 m. balandžio 5 d. ir 2023 m. birželio 1 d. prašymų / skundų nagrinėjimo Savivaldybėje ir statinio, esančio <...>, priežiūros vykdymo:

Vadovaujantis VAI nuostatomis, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (pažymos 7.3 papunktis). Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas (pažymos 8.3 papunktis), prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją, į prašymus institucijos atsako atsižvelgdamos į jų turinį. LVAT suformuotoje praktikoje (pažymos 9 punktą) nurodoma, jog viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu.

Tyrimu nustatyta, kad Pareiškėjas į Savivaldybę kreipėsi dėl atsiradusio pavojaus statiniui ir jame gyvenantiems asmenims (į patalpas bėga vanduo, byra šiukšlės) kaimynui (vienam iš bendraturčių) pradėjus Name (savo dalyje) statybas. Iš Savivaldybės pateiktų atsakymų (pažymos 5.8.1, 5.8.2 papunkčiai) nustatyta, kad Savivaldybė, išsiaiškinusi (NTR duomenys), jog Namas yra gyvenamasis vieno buto namas, Pareiškėjui paaiškino, kad „ nėra teisės aktų, reglamentuojančių 1–2 butų gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administravimo tvarką“, ir savininkai patys sprendžia namo techninės priežiūros klausimus, paaiškino CK nuostatas dėl teisės ginti savo interesus teisme, imtis būtinų priemonių dėl žalos ar grėsmės pašalinimo.

Pagal VSI (pažymos 7.1 papunktis), viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka. Vadovaujantis SI (pažymos 7.4 papunktis), statinio naudojimo priežiūra – viešojo administravimo subjekto atliekama kontrolė, kurios tikslas – nustatyti, ar statinio techninė priežiūra atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, statinių naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybės administracijos.

Pagal Reglamento nuostatas (pažymos 8.1 papunktis), statinio naudojimas ir priežiūra prasideda užbaigus jo statybą ir tęsiasi iki statinio naudojimo pabaigos (statinio išregistravimo NTR dienos) arba iki statinio griovimo darbų pradžios. Statinio priežiūros tikslas – užtikrinti SI bei statybos techniniuose dokumentuose nustatytus statinių esminius reikalavimus per visą statinio ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę, maksimaliai sumažinti avarijų tikimybę, grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai. Naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybių administracijos – gyvenamųjų namų ir kitų statinių, nepriskirtų kitiems viešojo administravimo subjektams. Savivaldybių administracijos turi atlikti gyvenamųjų namų (vienbučių, dvibučių) ir kitų statinių naudojimo priežiūrą vietoje priklausomai nuo turimų duomenų ar (ir) informacijos apie statinio techninę būklę ir įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų laikymąsi naudojant šį statinį. Priežiūros vykdytojas, tikrindamas statinių naudotojo atliekamą statinių techninę priežiūrą, privalo: apžiūrėti statinį ar jo dalį vietoje ir nustatyti, ar statinyje vykdoma veikla atitinka statinio paskirtį, ar statinyje nevykdomi statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų, jei juos turėti privaloma. Nustačius, kad statinyje vykdomi statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų, pranešti Inspekcijai; surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis VSI, SI, Reglamento nuostatomis, savivaldybės atlieka visų gyvenamųjų namų (ne tik daugiabučių) ir kitų statinių naudojimo priežiūrą. Tyrimu nustatyta, kad Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo skundus apie Name vykdomas statybas, kurios galimai kelia pavojų statiniui ir jame gyvenantiems asmenims, nustačiusi, kad Namas yra vienbutis, priklausantis trims bendraturčiams (pagal nustatytas dalis), motyvuodama tuo, kad namo techninės priežiūros klausimus turi spręsti patys savininkai, neatliko statinio (Namo) naudojimo priežiūros: nenuvyko į vietą patikrinti aplinkybių, kaip tai nustatyta pirmiau minėtuose teisės aktuose, Namo techninės būklės, ar Name vykdoma veikla (teisėta / neteisėta statyba ir kita) atitinka statinio paskirtį, ar yra visi dokumentai, leidžiantys vykdyti statybas, ir kita.

Seimo kontrolierė konstatuoja, kad, pirma, Savivaldybė nevykdė jai priskirtos statinių naudojimo funkcijos, ir, antra, Pareiškėjo 2023 m. balandžio 5 d. ir 2023 m. birželio 1 d. prašymus išnagrinėjo ir į juos atsakė pažeisdama pirmiau minėtų teisės aktų nuostatas: Savivaldybės pareigūnai pagal priskirtą kompetenciją gautos informacijos nepatikrino vietoje, neatliko statinio naudojimo priežiūros, apsiribojo teisės aktų tik kai kurių nuostatų paaiškinimu (pvz.: paaiškino teisės aktų nuostatas dėl statinio techninės priežiūros atlikimo, tačiau nepaaiškino, kad statinio (nepriklausomai, kad tai yra vienbutis gyvenamasis namas) naudotojo atliekamą techninę priežiūrą tikrina ir vertina savivaldybių administracijos), todėl pateikti atsakymai nelaikytini tinkamais, t. y. atsakyta ne pagal skundo turinį.

12.3. Dėl Pareiškėjo 2024 m. birželio 25 d., 2024 m. rugpjūčio 1 d., 2024 m. rugsėjo 12 d. skundų nagrinėjimo (atitinkamai atsakymai pateikti 2024 m. liepos 12 d.; 2024 m. rugpjūčio 29 d., 2024 m. spalio 4 d.) Savivaldybėje:

Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas (pažymos 8.3 papunktis), prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją, į prašymus institucijos atsako atsižvelgdamos į jų turinį. LVAT suformuotoje praktikoje (pažymos 9 punktas) nurodoma, jog viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu.

Pagal VAĮ 11 straipsnio 4 dalį (pažymos 7.3 papunktis), jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.

Vadovaujantis VAĮ, administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatytą specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. Administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra.

Tyrimu nustatyta, kad pirmiau minėtuose skunduose Pareiškėjas nurodė, jog: kaimynas (vienas iš bendraturčių) „mansardą pastatė ant jo žemės ir jo namo“, o dėl to supuvo Namo stogas; neseniai atlikti žemės sklypų ribų pakeitimai, jam nežinant; Savivaldybė neatliko statinių naudojimo priežiūros, Pareiškėjas prašė panaikinti Savivaldybės 2024 m. liepos 12 d. ir 2024 m. rugpjūčio 29 d. atsakymus, taip pat sudaryti komisiją ir įvertinti likusios mansardos ant Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančios Namo dalies tinkamumą naudoti.

Pažymėtina, kad, įvertinus tyrimo metu surinktus duomenis, Savivaldybės atsakymai (pažymos 5.8.3, 5.8.4, 5.8.5 papunkčiai) nelaikytini tinkamais:

- 2024 m. liepos 12 d. atsakyme nepaaiškintos teisės aktų, reglamentuojančių savivaldybės atliekamą statinių naudojimo priežiūrą, nuostatos, nenurodytos priežastys, dėl kurių Savivaldybė neatliko statinio naudojimo priežiūros, vėl (ta pati informacija pateikta 2023 m. Savivaldybės atsakymuose) paaiškinta, kas turi atlikti statinių techninę priežiūrą, t. y. nurodyta, kad tai turi atlikti patys bendraturčiai, dėl nesuprantamų priežasčių išaiškintos Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo nuostatos, nors Savivaldybė, remdamasi NTR duomenimis, išsiaiškino, jog Namas yra vienbutis gyvenamasis namas, bendrojo naudojimo objektų valdymo forma nėra nustatyta; neišsiaiškintos (arba nepersiųsta ši skundo dalis pagal kompetenciją kitai institucijai nagrinėti, jeigu Savivaldybė negali atsakyti) aplinkybės dėl žemės sklypo, kuriame stovi Namas ir bendraturčio mansarda, naudojimo;

- 2024 m. rugpjūčio 29 d. atsakyme Savivaldybė nurodė, kad vėl patikrino NTR duomenis, iš kurių nustatė apie įregistruotą Namu savavališką statybą, ir paaiškino, jog privalomųjų nurodymų dėl savavališkų statybų šalinimo vykdymą kontroliuoja Inspekcija, išaiškino „Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo“ (be kita ko, šis įstatymas vadinamas Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymu), pakartotinai SĮ nuostatas. Tačiau Pareiškėjui nieko neatsakė dėl jo prašymo atlikti faktinių duomenų patikrinimą dėl ant jo stogo (Pareiškėjo dalyje) esančios bendraturčio mansardos likučių, apgriautų stogo konstrukcijų, t. y. Pareiškėjo Namu dalies naudojimo bei Savivaldybės 2024 m. liepos 12 d. panaikinimo.

- 2024 m. spalio 4 d. atsakyme paaiškino viešojo administravimo subjektų įgaliojimus, veiklą, vykdant statinių naudojimo priežiūrą ir statybų valstybinę priežiūrą, pateikė faktinių aplinkybių patikrinimo išvadas, tačiau neinformavo, kokių veiksmų ims dėl Namu naudojimo, nieko nepaaiškino dėl prašymo panaikinti 2024 m. rugpjūčio 29 d. atsakymą, nenurodė, ar Pareiškėjo skundą persiųs Inspekcijai, kuri turėtų užtikrinti, kad būtų pašalinti nustatyti savavališkų statybų padariniai.

Pažymėtina, kad Pareiškėjas 2024 m. rugpjūčio 1 d., 2024 m. rugsėjo 12 d. skundė galimą Savivaldybės pareigūnų neveikimą, funkcijų (statinių naudojimo priežiūra) neatlikimą, todėl vadovaujantis VAĮ Savivaldybės administracijos direktorius, siekdamas išsiaiškinti aplinkybes, turėjo pradėti administracinę procedūrą ir priimti administracinį sprendimą, tačiau administracinė procedūra nebuvo pradėta.

12.4. Vadovaujantis SĮ (pažymos 7.4 papunktis), statinių naudojimo priežiūrą atliekantys subjektai informaciją apie statinių naudojimo priežiūros vykdymą aplinkos ministro nustatyta tvarka teikia Inspekcijai. Savivaldybė nepateikė informacijos, ar Inspekcija buvo informuota apie faktinių aplinkybių patikrinimo metu nustatytą galimą dėl savavališkų statybų padarytą žalą Namu konstrukcijoms, atsiradusią, tikėtina, dėl anksčiau registruoto savavališkų statybų, kurių padariniai iki šiol nepašalinti, fakto.

Pažymėtina, kad Inspekcija vykdo statybų valstybinę priežiūrą, Savivaldybė atlieka statinių naudojimo priežiūrą, taigi Savivaldybė turėjo pateikti išvadą dėl kitos Namu dalies naudojimo (tos, kurioje nebuvo atliekamos statybos), informuoti, ar nekelia jame gyvenantiems asmenims (tarp jų ir Pareiškėjui) grėsmės dėl savavališkų statybų atsiradę Namu konstrukcijų pažeidimai, kokio dydžio tie pažeidimai, ir apie tai informuoti Inspekciją.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 120 straipsnio 2 dalies nuostatos, kad savivaldybės veikia laisvai ir savarankiškai, negalima atsieti nuo toje pačioje dalyje įtvirtintos nuostatos, kad savivaldybių veikimo laisvė ir savarankiškumas yra saistomi Konstitucijoje bei įstatymuose apibrėžtos jų kompetencijos. Jeigu Konstitucijoje ar įstatymuose tam tikros funkcijos yra priskirtos savivaldybėms, tai savivaldybės ir vykdo šias funkcijas ta apimtimi, kuria šios yra joms priskirtos. Savivaldybė, vykdydama priskirtas funkcijas, privalo veikti laikydamasi VAĮ nustatyto atsakomybės už priimtus sprendimus principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinę reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius (nagrinėjamu atveju dėl Pareiškėjo skunduose nurodomos Savivaldybės pareigūnų netinkamos veiklos ir dėl to nepriimtų administracinių sprendimų).

12.5. Vadovaujantis Priežiūros įstatymo nuostatomis (pažymos 7.5 papunktis), teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.

Iš Inspekcijos, kuriai teisės aktais priskirta vykdyti ir statybos valstybinę priežiūrą, pateiktos informacijos (pažymos 6 punktas) nustatyta, kad neįvykdytus privalomuosius nurodymus Nr. PNSSP-00-230915-00151 ir Nr. PNSSP-00-230918-00153, nenustačiusi kliūčių jų priverstiniam vykdymui, teisės aktų nustatyta tvarka Inspekcija perduos vykdyti antstoliui.

Pagal NTR duomenis (pažymos 11 punktas), Namas stovi dviejuose žemės sklypuose, žemės sklypo, nuosavybės teise priklausančio bendraturčiui (statytojui), ribos kerta Namą. Tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas savo skunduose nurodė, jog bendraturčio (statytojo) mansarda (ar mansardos dalis) yra Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo ribose. Todėl tikslinga Inspekcijai siūlyti atlikti žemės naudojimo kontrolę ir nustatytą savavališkų statybų padarinių

šalinimo kontrolę, patikrinant, ar statytojui vykdant ūkinę ir kitą veiklą, nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė.

13. Apibendrinus nustatytas aplinkybes, konstatuotina:

13.1. Pareiškėjo skundai išnagrinėti nesilaikant VAI, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatų, t. y. atsakymai pateikti neatsižvelgus į turinį, Skundo dalis dėl galimai netinkamo žemės naudojimo, savavališkų statybų padariniais galimai padarytos žalos nepersiųsta nagrinėti kitai institucijai pagal kompetenciją, nepradėta administracinė procedūra siekiant išsiaiškinti Pareiškėjo nurodomas aplinkybes dėl Savivaldybės pareigūnų neveikimo (netinkamo skundų nagrinėjimo, statinių naudojimo priežiūros neatlikimo ir kita). Priimdama sprendimą dėl konkretaus skundo Savivaldybė turėjo veikti paisydama Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAI, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pagal nustatytas aplinkybes, Savivaldybė, nagrinėdama Pareiškėjo skundus, nesilaikė minimų principų, t. y. nepakankamai rūpestingai reagavo į Pareiškėjo nusiskundimus, nesistengė rasti Pareiškėjo problemos sprendimo, vietoj to pateikdama formalius atsakymus, kuriuose nurodomos teisės aktų nuostatos.

13.2. Savivaldybė nevykdė jai priskirtos statinių naudojimo priežiūros (tik gavusi Seimo kontrolierės 2024 m. rugsėjo 26 d. paklausimą, 2024 m. rugsėjo 30 d. atliko faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje), nepateikė išvados dėl kitos Namo dalies naudojimo, t. y. ar nekelia statiniui ir jame gyvenantiems asmenims (tarp jų ir Pareiškėjui) grėsmės dėl savavališkų statybų atsiradę Namo konstrukcijų pažeidimai, kokio dydžio tie pažeidimai ar nėra avarijos grėsmės ir apie tai nepranešė Inspekcijai.

Apibendrinus pateiktas išvadas tenka pripažinti, kad buvo pažeista Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą, t. y. nagrinėjant skundus, teikiant atsakymus buvo pažeisti išsamumo, įstatymo viršenybės, reagavimo į gyventojų nuomonę principai, o vieną iš jai priskirtų funkcijų savivaldybė vykdė netinkamai. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, skundas pripažintinas pagrįstu.

Remiantis suformuota teismų praktika, gero administravimo principas įgyvendina konstitucinę nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).

Atsižvelgdama į tai, Seimo kontrolierė pabrėžia, jog viešojo administravimo institucijų (įskaitant ir Savivaldybės vykdomąją instituciją, Savivaldybės administraciją) veikla turi būti organizuojama taip, kad asmenims (pareiškėjams), besikreipiantiems į šias institucijas, nekiltų pagrįstų abejonų dėl institucijos nešališkumo ir objektyvumo.

14. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad:

14.1. Pareiškėjas Savivaldybės pareigūnų veiksmus arba neveikimą, susijusius su informacijos teikimu / neteikimu, administracinių sprendimų priėmimu / nepriėmimu, turi teisę apskusti Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, jeigu įžvelgia, kad tokia Savivaldybės pareigūnų veikla / neveikimas galimai pažeidė tam tikrą Pareiškėjo teisę ar įstatymų saugomą interesą. Administraciniai teismai sprendžia, ar viešojo administravimo subjekto veikla atitinka jo tikslus, teisės aktų reikalavimus.

14.2. Bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojamas ir disponuojama bendraturčių sutarimu. Kai yra nesutarimas, valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarka nustatoma teismo tvarka pagal bet kurio iš bendraturčių ieškinį. CK 1.138 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas, neviršydamas savo kompetencijos, šioje dalyje nurodytais būdais. Jei Pareiškėjo teisės yra pažeistos ar dėl statytojo veiklos Pareiškėjas patyrė žalą, jis turi teisę nustatyta tvarka kreiptis į teismą.

14.3. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros pareigūnų, statybos valstybinės priežiūros

pareigūnų, žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnų veiksmai, neveikimas, vilkinimas atlikti pagal kompetenciją priskirtus veiksmus, administraciniai sprendimai, priimti ne teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityse, skundžiami VAĮ nustatyta tvarka.

14.4. Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime išaiškino, kad Seimo kontrolieriai, pagal Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalį, nėra priskiriami nei įstatymų leidžiamajai, nei vykdomajai, nei teisminei valdžiai. Taigi, Seimo kontrolierius nėra įgaliotas atlikti viešojo administravimo (priimti administracinių sprendimų, kontroliuoti įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo, administruoti viešųjų paslaugų teikimo) ir (arba) vykdyti teisingumo. Seimo kontrolierius negali atlikti to, ką pagal teisės aktus yra įgalioti atlikti atitinkami viešojo administravimo subjektai. Pažymėtina ir tai, kad Seimo kontrolieriai negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti atitinkamą sprendimą ar jo nepriimti. Seimo kontrolieriai teikia rekomendacijas (siūlymus). Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolierius negali panaikinti priimtų Savivaldybės sprendimų ir/arba vietoj jų priimti kitų.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

15. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė:

16.1. *Vilniaus miesto savivaldybės merui* siūlo atkreipti dėmesį į pažymos išvadas ir prašo:

16.1.1. imtis konkrečių teisinių ir organizacinių priemonių, kad asmenų prašymai (skundai) būtų nagrinėjami laikantis VAĮ, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatų;

16.1.2. imtis priemonių, kad statinių naudojimo priežiūra būtų vykdoma teisės aktuose nustatyta tvarka;

16.1.3. informuoti, kokių konkrečių priemonių bus imamasi sprendžiant Pareiškėjo skunduose nurodomą problemą bei faktinių aplinkybių patikrinimo metu nustatytus Namų konstrukcijų galimus pažeidimus, t. y. kad statinys (Namų dalis) būtų saugus naudojimui ir jame gyvenantiems asmenims (tame tarpe ir Pareiškėjui) negrėstų pavojus.

16.2. *Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos viršininko* prašo pagal kompetenciją:

16.2.1. atlikti žemės naudojimo valstybinės priežiūros patikrinimą adresu <...> ir <...>, Vilniuje, ir nustatyti, ar statytojui vykdant statybas nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė;

16.2.2. informuoti, kokių konkrečių priemonių (veiksmų) bus imamasi sprendžiant klausimą dėl savavališkos statybos, kurios padariniai iki šiol nepašalinti, padarytos žalos kitos Namų dalies konstrukcijoms ir dėl to atsiradusios grėsmės jame gyvenantiems asmenims; kada bus pašalinti savavališkos statybos padariniai ir statinys (kita Namų dalis) bus saugus naudojimui.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo

dienos.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierę (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė